

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára . . .	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZEKELYFÖLD.

Közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak terfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlter” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:
Kézdi-Vásárhelyt: Csik-Szeredában: Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyitlterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtatnak.

Aggasztó állapotok.

Kézdi-Vásárhely, aug. 31.

Hazánkban egy idő óta elszomorító jelenségek kezdnek felmerülni. Alig szűnnek meg a zavargások egyik városban, a másikkól már újabb zavargások híreit hozzák a lapok. Békés családok megtámadtatnak, hajléktalanokká tételnek, üldöztetnek, kiraboltatnak; katonaság, hatóság ellenszégülésre talál; s a vérlázító eseményeknek rendesen emberélet is esik áldozatul. Szóval: az állapotok tarthatatlanok.

Legújabbban Zalamegyében ütötte fel fejét a forrongás. Kezdetét vette a megye székvárosában Zala-Egerszegen, innen kiterjedt a vidékre is, és terjedt községről községre, mint a ragály.

Pozsonyban, Budapesten és más helyeken tudvalevőleg az antisemitizmus ürügye alatt folytak a pusztítások; a tettesek jelszava ez volt: „Üsd a zsidót! Éljen Istóczy!” De az irány, melyet a zalamegyei mozgalmak kezdnek felvenni, igen nagy mértékben gondolkozóba ejt. Itt már annyira ment az elvetemültség, hogy azt is kezdték hangoztatni: „Le az urakkal!” A dolog tehát — mint sejteni lehet — némi szocialistikus színezetet kezd ölteni. Ez pedig már nagy veszedelem.

Tény az, hogy a zsidók iránt táplált gyűlölet folytonosan mérgesedik. Ennek magyarázata, mint általában tudva van, ezen élelmes faj rohamos haladásban rejlik. Azonban nem pusztán ez az oka ama zavaroknak; ez csupán ürügy. Ama kifakadásokat, melyek napról napra gyakoribbakká válnak, a folytonosan terjedő nyomor idézi elő, mely egyre elviselhetlenebbé válik. Azonban ne tessék itt megijedni; korántsem szándékunk emiatt a kormányt okozni; sőt nem is ereszkedünk politikába.

De hát ugyan ki is tagadhatná, hogy a népben az elszegényedés napról napra növekedvén, a kétségbeesés könnyen kitör belőle? A nép dühé pedig borzasztó; ezt a történelem is bizonyítja. Lehetséges és valószínű is, hogy izgatók működnek a nép között; de a korábbi s a mostani zavargások terjedésének rohamos volta a mellett bizonyít, hogy annak a népnek nem kellett sok unszolás a cselekvésre, mert bensejében dúlt már az elkeseredés, benne volt már a tűz magva, melyre csak egy szikra elegendő az izgatónak jutott. Mondjuk tehát, valószínű és kétségtelen, hogy izgatók voltak e kifakadások felidézői. Azonban — mint a multak is

bizonyítják — e nép soha sem volt barátja a hecczeknek, nem szokása felülni felebarátja hajlékát, és így éppen minden ok nélkül az utóbbi napokban sem vetemedhetett arra, hogy ily nagy mértékben kitörjön. És végtére is hiába dobunk üszköt oda, a hol nincs gyűlölköny anyag. Ha tehát e népben nem lett volna már meg az elkeseredés a folytonosan súlyosbodó nyomor miatt: mehetek volna közé az izgatók, tervük hajótörést szenvedett volna bizonyára.

Pozsonyban, Budapesten a zavargók tulnyomó részben külföldről beszámrazott dologtalan német munkások voltak, kikről általánosan tudva van, hogy vérükben van az eféle rendzavarás. De Zalamegyében már befészkelődött a baj a falusi nép közé is.

Ezen állapot sürgős orvoslást kíván, mert különben Isten a megmondhatója, hova fejlődhetné a dolog.

Golyózáporral egyelőre könnyen szét lehet ugyan riasztani egy zavargó tömeget; de ezzel a baj még nincs elhárítva. Statáriumot is hirdethetnek; ezzel sem fojthatják el a kedélyek felindulását. Ezek csupán pillanatnyira lehetnek hathatós segédeszközök.

El kell hárítani az okot, mely a nép ingerültségét táplálja, és ekkor az izgatók nem akadnak termő talajra a népben tervüknek kivételére.

E részben a nemskára összeülő honatyák és a magas kormány bölcsességébe helyezük bizodalmunkat, kik bizonyára hazafias kötelességüknek ismerendik a dolgokat alapos tanulmány tárgyává tenni a kezükbe adott jogoknál fogva ez ügyben teljes erélylyel a komoly cselekvés terére lépni

V.

Zendülés Horvátországban.
Ujabbán meggyalázták a magyar czimereket: Sziszeken, Károlyvároson, Mária-Bisztricán, Felső Stubicán, Vukováron.

A nemzeti párti képviselők szept. 6-ra pártülést hívtak össze.

Pejacsevich bán a magyar kormánynak kijelentette, hogy a magyar fölirásu czimáblákat alkotmányos uton lehetetlen helyekre visszatenni. A zágrábi közsegta-nács határozottan megtagadta közreműködését. Herovics kormánybiztos kijelenté, hogy hajlandó ugyan a bánnak eselleges parancsát végrehajtani, de ez esetben kénytelen volna Zágrábból elköltözni. Tiszta miniszterelnök szigorúan meghagyta a bánnak, hogy a minisztertanács határozatait végrehajtsa. Sajnálattal konstatáljuk, hogy a horvátok mai napság a kormányozhatlanság betegségében szenvednek. E betegség fájdalmait előbb-utóbb a horvátoknak maguknak kell elszenvedniök.

A nemzetközi határrendező bizottságból.

(A bizottság egy tagjától.)

Csik-Szereda, aug. 8-án.

(Vége.)

Itt ismét nagy szerencsénkre Jonescu elvált tőlünk s így aug. 2-án reggel tiszt. Flori József lelkész ur szívességét — kinél 3 nap alkalmatlankodtam — megköszönve, újra lóra ültünk és a Gyimes-vámból kivezető hegyélen fellovagoltunk mindenütt a határon Áldomás sarkára, onnan át Áldomászóra, tovább Égetmező tetejére, onnan pedig Apahavas csucására, és betekintettük azon nagy kiterjedésű helyet, honnan 1868-ban Tankó Habarász Péter a moldvaiak által elűzetett, épületei elégettettek, s honnan tovább Mákszim Antalnak 19 hizott ökre behajtatott azért, hogy talán soha vissza se adassanak, mert maig ott vannak. Az 1792-ki határleírásnak hiánya mindenütt, de leginkább itt tűnik ki, s én azt is hiszem, hogy Hadszi Abdula effendi és Hadszi Achmet effendi, valamint Thurnfeld és Aumer urak valamelyik községbe beülve, a nargyle illatos füstje mellett járták ki akkor a határt, mert másképp lehetetlen volt oly általánosságban és oly felületesen írni le a határpontokat, mint nevezetesen a Csobánospataktól Égetmezőig. Azt mondja a határleírás okmány ugyanis, hogy Csobánospataktól felmegy a határvonal Kernutapatakon egészen Solyomtár sarkára s a sarok alatt levő Kurmatúrán át a Prieske vagy Solyomtár patakába egészen odáig, hol az a Sulczába beszakad. Azt már tudjuk, hogy délen melyik a Kernutapatak. Azt is tudjuk, melyik Solyomtár sarka, hanem azt már nem tudjuk s maga a bizottság sincs tisztában, hogy a keleti vagy nyugoti kurmatúrát érte-e az okmány e sarok alatt, mert mindkét részen van hegynyak; és azt sem tudjuk, hogy melyik az a Solyomtár vagy Prieskepatak, mert nyugatra van a Prieskepatak, keleire a Solyomtárpatak, közben pedig Solyomtár-havas, beékelve Kernuta és Keresztes havasok közé, alatta pedig a két patak összefoly mintegy 1½ kilométernyire azon felül, a hol a Sulczába szakad. E határozatlanság tehát oly feltűnő, hogy teljes lehetlenség az okmányt egymagára alapul venni, hanem segítségül kell hívni a mostani birtokállapotot s az 1792. utáni viszonyokat.

Hasonló ehhez a határnak további leírása, mert a szerint felvonul az a Sulczán addig, hol abba az Agapiozza bele-szakad, itt elhagyja a Sulczát és felmegy az Agapiozapatakon Kerekbükktetőre, onnan be Csügőspatakra s azt átszelve, Pojana Stán- vagy Pojana Kotumbára, onnan a hegyoldalon Fejérbükktetőre meg és azt is átszelve, Apahavasra s onnan a hegyháton Égetmezőre. Már kérem, e határpontokon legalább 3-szor különböző irányban úgy el tudnék menni, hogy mindig igazam lenne a leírás szerint. És azért én azt tartom, hogy tekintettel az okmány azon tulajdonságára, mely nagyszabású pontokat vesz fel határjelül s igen kevés kivétellel mindig nagy patakokat és hegyéleket: eltalálom az 1792-ki bizottság megállapodását, ha azt mondom, hogy a határvonal Csobánospatakról felment Kernutapatakon Solyomtár sarkára,

onnan a keleti hegynyakon át Solyomtár patakára be a Sulczáig, ezen fel addig, hol a Szeketorahavas kezdődik, itt elhagyja a Sulczát és követi a Szeketora mellett keletről lefolyó tulajdonképeni Agapiozzát, mert ez esik Kerekbükktető vonalába, Kerekbükktetőről az Apahavas délkeleti csucásával egyenes vonalba eső alsó Pojana Kotumbára, onnan a hegyoldalon Fejérbükktetőre és keresztül a lejtő kis éren és az oldalon Apahavas délkeleti csucására s ettől kezdve mindenütt a hegyélen be Gyimesbe. Mert lehetetlennek tartom, hogy a mostani határt követte volna, vagyis a Sulczán fel addig, hol abba a Farkaspatak beömlik, itt állítólag Gyepezepatak név alatt fel Gyepezepatalepip s a tulajdonképen itt kezdődő Gyepezepatakon alig 1 kilométernyi folyásban fel Kerekbükktetőre, onnan be Csügőspatakra s azon vagy ötven méter fel, ki a mostani őrház mellett levő állítólagos felső Pojana Kotumbára, mitől a tulajdonképeni Pojana Kotumba csaknem egy kilométerrel esik alább s ettől egy kis hegyélen fel Fejérbükktetőre, s tovább követve a hegyélt, mindenütt körbe Apahavas legmagasabb csucására. Lehetetlennek tartom, mert a mellett, hogy Gyepezepatak igen rövid folyású s mint ilyen, az okmány nagyszabású vonalaiban határu nem szolgálhat, nem is ugyanazonos Agapiozzával; lehetetlennek tartom, mert ha úgy volna, Fejérbükktető a hegyélt fel Apahavasig mulhatatlanul megnevezné s a közbeeső Vojkahavast bizonyára el nem feleli; és lehetetlennek tartom azért is, mert e szerint egy nagy félkörrel vág be határunkba; különben is az apahavastáji terület 1868-ig birtokunkban volt, valamint birtokunkban volt 1834-ig Szerketorahavas is. Ghyka herceg onnan negyedfélmege pásztorait elfogatta, megbotoztatta és azóta fegyveres embereivel őrizteti. Most is megvan Fejérbükktetőn a halom és örkőrfő, csak hogy Gyepezepatak is ide rug ki, s így Szerketora moldvai fel fogás szerint a határvonalon tul esik. Mind Apahavas, mind pedig Szerketora több község közös területe s így érthető a lanyha felügyelet; csak az nem érthető, hogy ha Szerketora 1834-ben foglaltatott el: hogy nem hozott soha azóta szóba, holott több nemzetközi bizottság ült már össze? Hanem, a mint mondják, hosszú keze volt annak a Ghykának. De valószínűbb előttem az, hogy a mostani határ lakott telepeken vezet keresztül s a határőrség elnézte a foglalatást azért, hogy ne kelljen a távol eső lakatlan Agapiozapatakra járni őrségre.

Aug. 2-án este Priesketetőre érkezünk, utközben találkoztunk Székely Endre járási szolgabíróval, s mi voltunk azok a szerencsések Cikmántori pénzügyi fővigyázó szívességéből, kik a poloskától békén alhattunk, mert a Szerketorára vonatkozó tanuvalomások bevétele után gondos neje tiszta ágyakba fektetett le s reggel csak mosolyogtunk az öreg urak zsörtölődésén.

Aug. 3-án reggel utnak indulva, nagy fáradsággal kivergődtünk Solyomtár sarkára; ott megtekintettük a fennebb mondott határdifferenciát, s mert 1839-ben másképp gondolkoztak, azaz Solyomtár északi részét 2 hó alatt visszaadni kötelezték az

akkori kiküldötték: rövid tanácskozás után bejelentünk a Csobánospatak mellé a mondott ok miatt kedélytelen étkelés és némi pihenés után Magyaróshavason át ereszkedünk Uzba, ismét a pénzügyörökhöz. Csobánostól kezdve Csikmegye további határára nincs nézeteltérés; azért a határvonalat, mely Kernutapataktól a Csobánoson viz Magyaróspatak beömléséig, azon túl a patak fel Magyaróshavas tetejére, onnan az élen elé Magyaróshavára és azon be Kőkerthe: nem is követték, valamint nem követték másnap tovább a határvonalat az Uz-vízen le Bardoczpatak vagy Veresviz beömléséig s ennek folyásán fel a határig sem, hanem aug. 4-én reggel búcsút vettünk a bizottságtól, és engedve a tért Lőbérnél Háromszékmegyének, mi az Uzon át haza vezetünk, utközben találkozzván Hodor és Potoczki török bizottsági tagokkal, kikben távolról, az agrórszakadtság miatt, valami rövid lábu rablókat véltünk felismerni.

18 nap alatt igen sokszor életveszélynek voltunk kitéve, s habár többször ös szed-disputáltunk, talán annak tudata hozott annyira össze, hogy teljes sajnálkozással néztem az összetörődött lovagokra, a mint az Uz-ból a Bashahavas oldalán hágtak ki,

A fáradtság mérhetetlen, a késpénz-beli kiadás nagy volt részemre; hanem most, midőn már túl vagyok, az előnyt is megbecsülhetetlennek ismerem, mert a határvonalra egész hosszban oly élenken emlékezem, hogy ha majd irattárba kerülök mutató nélkül adhatok minden pillanatban felvilágosítást.

Tapasztaltam sokat s abból e helyen csak kettőt mondok el. Egyik az, hogy az 1792-ki bizottság alólól jött felfelé, mi pedig megfordítva, s ez nézetem szerint nagy hiba volt; másik az, hogy nem jó a hasonló bizottságba szerény embereket kinevezni mert ez még nagyobb hiba.

Egy bizalmas kérés néhány k-vásárhelyi kereskedőhez.

Pár héttel ezelőtt csak egy véletlenül jöttem rá, hogy itt Kézdí-Vásárhelyt egy pár kereskedő ur — vezéreltetve, nem kételkedem, csupán az üzleti életrevalóság eszméje által — a maholnap csak hírből ismert székel, „szóttos“-ból mustrát küldött fel a külföldi (ha mindjárt osztrák is) gyárakba s onnan a székel szóttoshoz hasonló, ama mustra után készült silány minőségű szövetet hozatva, szeltében árusítja. Távol legyen tőlem, tisztelt új urak, hogy én az önök üzletébe minden hivatlanul és jogtalanul beleszólni akarék. A magyar korona területén a kereskedelem szabad s olyan bitor dolgot nem akarhatok. De engedjenek meg nekem, tisztelt uraim, ha mégis egy pár szót elmondok.

Önöknek eme cselekvénye se a köz-, se az erkölcsi törvényekbe nem ütközik, s így továbbra is egész bizton tehetik eme megrendeléseiket, árusíthatják ama cikkeket itt a nép között s teljes joggal tehetik félre az így kapott nyereséget. De bizonyára nem jutott önöknek eszébe az, hogy ezáltal kiveszik a nép kezéből e kézműiparágot, melyet századokon át üzött, s ha önöknek ezen üzlet százakat hoz, a köznépek százezert tévő kárt okoz az. Ama gyári munka a régi szóttossal fel nem ér, az bizonyos, s így, bár olcsóbban, de minden esetben silányabb cikket nyer a közönség s a mellett a székel osztoztatának is meg lesz örökre sirja ásva.

Önök, tisztelt uraim, mint jó hazafiak, kik a magyar szabadelvű intézmények mellett saját hangyaszorgalmuknak köszönhetik előhaladásukat, hiszem, meg fogják nekem bocsátani, ha most, midőn cikkeik beszerzése végett utra készülnek, azon őszinte hazafias kéréssel járulok önök elé, hogy megrendelési jegyzékükből azon tételeket, melyek az al-„székel szóttos“-re vonatkoznak, keresztül huzzák s a helyett „fej-tő“-t s olyan cikkeket rendelnek, melyek a szóttoshoz kívántatnak, s így a nyereség sem marad el s a népnek is fenn lesz tartva továbbra is a téli foglalatosság.

Egy székel.

Oláh Anial marosvásárhelyi gymnasiumi tanárnak a borszéki „József főherceg ku“-keresztelése alkalmával 1883. augusztus II-én tartott beszéde.

Isten lelke lebeg vala a vizek fölött. „Term. könyve“ 12.

Tudomány és isteni kijelentés egyaránt azt sejtetik, hogy az ősananyag, melyből Isten a mindenséget alkotni akar, egy idomtalan sötét zürzavar (chaos) volt, mely sokáig, évezredekig, vagy talán évmilliókig kavargott a mérhetlen üres térben. Az Isten lelkének kellett leszállnia, hogy ezen iszonyu zagyaléket rendezze, hogy az ősananyag összeveszett elemeit külön válassza és formába öntse. Így történt, hogy a vizek elváltak a földtől, hogy a nap- és csillagrendszer megkezdék forgásukat, hogy a levegő és világosság, az állatok és növények csodálatos harmoniában előtermettek; szóval: így jött létre a mindenség, mely azóta szakadatlanul működik, hirdetvén a teremtető bölcsességét s bámulatra gerjesztvén a gondolkodó embert. Oh, mert nem hiába éneklé a költő: „Tegéd dicsőit a zenith és nadir; szélvésznek bús harcza, égi láng villama, harmatosepp, virágzászál hirdeti nagy kezed alkotását.“ Mert az Ur lelke mindezt nemcsak alkotá, hanem ő is tartja fenn. Ő szabott rendet, változhatlan törvényt a természet erőinek, melyek, mint valami óriási gépezet kerekéi, bámulatra méltó pontossággal végzik feladatukat. Tehát, ha Istené az ég, Istené a föld s gyermekei vagyunk mi: csodálkozhatunk-e igen t. hallgatóim azon, hogy midőn e kincsekben gazdag helynek egyik dús forrását elnevezzük, megkereszteljük, a mindenség nagy alkotójának szent nevében tesszük azt? feltűnő lehet-e az, hogy ez ünnepély rendezői abban állapodtak meg, hogy a mai ünnepélynek legyen vallásos jellege, azaz: legyen olyan, hogy ez ünnepélyen ne csak pusztá szemlélői legyünk az előttünk álló gazdag kincseknek, de egyszersmind hálával emlékezzünk meg annak kegyes alkotójáról, az Istenről? Mondám: gyermekek, az Isten gyermekei vagyunk; nézzük hát a gyermek életét. A szülő, megadván gyermekének az életet, hogy ez élet el ne vesszen, gondoskodását terjeszti ki föltötte; ápolja, gyámolítja gyermekét. A gyermek, midőn még fejletlen, midőn még érzelméről semmit sem tud s néma nyelve csak érthetetlen hangokat dadog, a gyermek már ilyenkor édes örömmel vonzódik szülőihez, repeső vágygyal kívánczik a szerető szívre. Később, midőn már gondolkozni, érezni tud: a szülő gondoskodás hálás elismerése szent kötelessége, melytől fel nem menti semmi ok, semmi körülmény. Kéréseiben, szülőihez intézett könyörgéseiben mindig benne kell lennie az alázatosságnak, a gyermeki bizodalomnak, mert csak úgy lesz kedves a szülői szívnek. S habár a szülő ismeri e gyermeke szükségét, ha látja is annak fogyatkozásait: a gyermeknek erre támaszkodva nem szabad némán várnia a szülő gondoskodását, hanem folyamodnia kell ehhez a gondoskodáshoz; mert csak ezáltal ismeri el a szülői tekintélyt maga fölött és azt, hogy neki ezen tekintély előtt meg kell alázódnia, valamint azt is, hogy az édes anyai vagy apai jószág az ő boldogsága, az ő öröme és éltetője, mely nélkül telve volna nyomorúsággal minden napja és órája.

S lám, a szülő és gyermek között fennálló ezen viszonynak ilyen szemlélete fölvilágosításra szolgál az Isten és az ember között levő viszonynak. Az ember Isten teremtménye; tőle vette mindazt, mi életét boldoggá teheti. Az volna tehát helyén, hogy eme jókat önmagának tulajdonítsa, megfedkezvén a teremtető hatalmának, fölségének imádásáról s a végtelen szeretet bőkezűségének hálás elismeréséről? Ez volna helyén? Nem! Hiszen az a rút hálátlanság, durva gög ijesztő képét nyomná az emberre. Az van helyén, hogy a Teremtő, az Ur végtelen fölsége előtt alázattal porba omoljék; az van helyén, hogy az Isten atyai gondviselése iránt igaz, őszinte hálát érezzen, érezvén szükségét annak is, hogy az Ur mindent látó szeméi közt tárja fel szívének ohajtásait, lelkének vágyait; mert csak így fejezi ki, hogy elismeri tőle való

függését; elismeri, áldja jószágát, végtelen szeretetét, mely az ő boldogsága, öröme és élete.

(Vége követk.)

Zsidóellenes zavargások.

A belügyminiszter Zalamegye területére kinevezte a legszigorubb utasításokkal teljes hatalmu kormánybiztosnak Glavina Lajos főispánt és egyszersmind elrendelte a rögtönítélőbiráskodásnak kihirdetését.

Zala-Szent-Gróthban múlt hó 27. este 8 órakor egy csoport csöcselék, száma mintegy 60, felerészben álarozva, éktelen zajongás és „éljen Istóczy“ kiáltások között vonult végig egyik mellékutczán, utjában több ház ablakait bezuva és a legdurvább káromkodások között a zsidópoltkát énekelve. A csoport a Morgenstern-féle kávéház elé ért és ködöbással az ablakon keresztül a függő lámpát zuzta szét, melynek következménye az lett, hogy a petroleum meggyuladva egy ott mulatozó urat árasztott el és egyidejűleg a billiárdasztalt is lángba borította. A megremült mulatozók a szerencsétlen áldozatnak siettek segítségére és egyuttal egy arra haladó tüzoltót is értesítettek a tüzveszélyről. Csakhamar megjelentek a tüzoltók teljes számban és dícséretreméltó hűvvel és ügyességgel rohattak meg nem a tüzet, melyet már ekkor elfojtottak, hanem a vad csöcseléket, melyet hatalmas ütlegek között riasztottak szét.

Zala-Egerszegen a katonaság tegnapelőtti erőlyes föllépte meghozta a várt eredményt. A zavargók megremültek, látva, hogy a katonák komolyan veszik a dolgot s nem haboznak rájuk sütni fegyvereiket. Mióta azt a pár embert lelőtték, a nyugalom helyre állt.

Sőjtörön 29-én éjjel nagymérvű zavargás történt. A zendülők roppant láma és fenyegetődzések közt gyűltek össze nap-szállta után. A józan értelmű előjáróság megkísérelte szétoszlásra bírni őket, de hasztalanul. Az izgatott „éljen Istóczy“ és „le a zsidókkal“ kiáltások közt felütelték a népet, mely megrohanta a zsidók házeit s kirabolta. Singer boltos helyiségét feltörték, portékáit szétszörták s nagyrészen elrabolták. Innen a Bonczod-földhöz tartozó csorgaszi csárdához mentek, hol a butorokat összetörték s a kocsmáros értékneműit elrabolták.

Egészségügy.

Kézdí-Vásárhely város tanácsához a köztisztaság érdekében a m. kir. belügyminiszter 44321. sz. a. a következő rendeletet intézte:

Folyó évi április hó 1-én 11623. sz. a. kelt rendeletbenmben értesítettem a megye közönségét, hogy a kézdí-vásárhelyi szeszgyárak és az azokkal kapcsolatos hízaladák által okozott egészségügyi ártalmak megszüntetése végett fogantatandó intézkedések iránt a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi magyar királyi miniszter ur véleményét is kikértem.

Nevezett miniszter ur f. hó 19. 22877. szám alatt ezen ügyben kelt átiratában azon nézetének ad kifejezést, hogy az ipartörvény (1872. VIII. t. cz.) 19. §. szellemében oly eljárás volna követendő, mely a szeszgyárak fennállásának veszélyeztetése nélkül hátríthatja el a közegészségi hátrányokat. Dr. Géber tanár által javasolt gyókeres intézkedéseket, t. i. ezen gyáraknak áthelyezését nem tartja elfogadhatónak, mert az teljes kárpótlás melletti kisajátítás nélkül alig volna keresztülvihető, különben is a kívánt czél a szeszgyárak és hízaladók hulladékainak és ürülékeinek eltávolítása által szintén elérhető, és e végett nézete szerint a következő intézkedések volna nak fogantatandók:

a) hízó marháktól származó trágya és trágyalé alkalmas gödrökben felfogandók és bizonyos időközökben kihordandók, miáltal a talajfertőzés megakadályoztatnék; a trágyagödrök közelében levő ivókutak pedig betöltendők; a szeszgyár forró vize nyílt csatornában vagy csövekben is elvezethető minden egészségügyi hátrány nélkül; a moslék-kutaknak a talajfertőzésben, mivel a képződő csirizréteg az átszivárgást nagy mérvben akadályozza, alig lehetvén részük, cementtel körülfogalva az átvivódást majdnem végkép kizárják.

Egyébiránt nevezett miniszter ur az ügyet oly fontosnak tartja, hogy annak a helyszínen leendő bővebb tanulmányozása

és a teendő intézkedések javaslatba hozatala végett egy vegyes bizottságnak kiküldését kívánatosnak tartja.

Mielőtt azonban részemről eziránt nyilatkoznám, felhivom a megye közönségét, hogy az említett min. ur javaslatait, melyeket f. é. 11623. sz. a. kelt rendeletem kiegészítésül fennnt közöltem, tekintettel a helyi és talajviszonyokra tanulmányozás és tárgyalás alá vevén, egyebekre nézve pedig most idézett rendeletem értelmében eljárván, a fennforgó ügy megoldására irányuló kimerítő javaslatait hozzám terjessze fel, melyek ha esetleg elégségeseknek nem találhatnának, tárgyalása alapjául szolgáltatnának a két érdekelt miniszterium által a szeszgyárak és hízaladák ügyének végleges tisztázására kiküldendő vegyes bizottságnak, melyben az ügy természeténél fogva a törvényhatóság, a város és a gyárak is képviselve lennének.

Budapest 1883. évi aug. hó 15-én.

Tisza s. k.

Levelezés.

Csik-Szentlélek, aug. 23-án.

(Primitia.)

Méltán nevezhetjük így azon primitiát, melyet f. hó 15-én csikföldi Nagy Ferencz tartott s melyen igen szöpen volt képviselve egy papok, mint a világiak osztálya. A meghívottak délelőtti 10 órára mind össze sereglettek a csikszentléleki pap udvarára, honnan igazán a lelket gyönyörkötető menetben vonultak a templomba, melyet a fiatal áldozár érdemes nagybátyja méltóságos Nagy Imre kanonok ur ezen alkalomra tetemes költségen kijavíttatott, és itt hallgatták végig az új misét, melyet az új misés mindenkit áhitattal betöltő szöcsengésű, erőteljes hangon mutatott be a Mindenhatónak s melynek halk imái alatt a jelen volt papnövendékek és egy pár most közelebből felszentelt új áldozár alakult karnak ilyen alkalmakkor szokásos latin dalai hangoztak a chorból; a szöcsék pedig Bálint Lajos csiktaploczai káplán személyében nyert a primitiához méltó foglalt.

Mise után az új misés szöli házánál rendezett nagyszerű ebéd következett. Az első fogás után legelőbb is a primitiás emelt poharat az erdélyi püspökre, kit éltetvén, a papi hivatás fontosságát és egyszersmind rögzőségét a tenger habjaival küzködő csolnokok harczához hasonlítva, oly meghatóan szép összeállítású szavakban adta elő, és oly fenkölt szónoki apparatussal, hogy senki sem vehette észre, miszerint a szöcsök a közvetlen lefolyt 3 óra alatt az új misétől soha el nem maradható megpróbáltatásnak volt kitéve; beszéde végeztével Buzás és Nagy Lajos esperesek vették át a toasztírozó szerepét, kik egy számar, mint tárgya nézve méltó vetélytársaknak bizonyultak szellemes pohárköszöntéseikkel; primitiázót pedig tanulótársai részéről Bocskor Béla köszöntötte, megemlítvén a nagy küzdelmet, melyet együtt kiállottak.

Szóval, ha mindazt le kellene írjam, mi ezen primitiai ünnepélyen a szerencsés résztvevőket örömmel töltötte be, nem volna elég egy iroda fekete leve; hát még a mi ebéd után folyt? ide vonatkozólag legyen elég annyit megjegyeznem, hogy a mulatság, legnagyobb veszedelmére a drága lének, reggelig tartott szöcsünet szakadat nélkül lejtván a jókedvű fiatalaság a szeredai zene kitűnő hangjainál a ropogós csárdást!...

Tiber.

Meghívó.

A házi ipart és ipari oktatást fejlesztő székel egyesület közgyűlését az alapszabályok és választmány határozata értelmésszehívtuk f. évi augusztus 26-kára. Az egyleti tagok a kitűzött időre nem jelentek meg határozat képes számmal. Az alapszabályok értelmében folyó évi szeptember 17-kén délutáni 3 órakorra Háromszékmegye házához ismételve közgyűlést hívunk össze.

A gyűlés tárgysorozata következő:

- elnöki megnyitó;
- kir. ipari felügyelő évi jelentése;
- a választmány évi működéséről szóló jelentés;
- a múlt évi számadások előterjesztése és pénztárnoki jelentés;
- az 1883. évi költségvetés tárgyalása;
- az egyleti alapszabályok módosítására beadott javaslat tárgyalása;
- számvizsgáló bizottság választása;
- indítványok.

Ezen közgyűlés arra van hivatva, hogy egyetünk életkérdése fölött döntő határozatokat hozzon.

A közönség részvéte vagy részvétlen-sége dönteni fog a fölött, hogy a Székely-földön a hazai házi ipar fejlesztése érdekében lehet-e a biztos siker reményével munkálkodni, egyesek, községek áldozatait és az államsegélyt igénybe venni, vagy nem?

A házi ipart és ipari oktatást fejlesztő egyesület szűkebb körű választmányának Seps-Szentgyörgyön, 1883. augusztus hó 26-án tartott üléséből.

Pótsa József,
elnök.

Révay Lajos,
jegyző.

Vádlottak padjáról.

Kézdi-Vásárhely, aug. 24.

(Vége.)

Sem Beczásné, sem fián az öt évi fegyház nyomai meg nem látszottak s arczukon a remény sugára csillogott ugyan, de az egyes részleteket szemökbe mondott tanukkal szemben nagyon hevesen fakadtak ki, úgy hogy az elnök által ismételve rendre kellett hogy utasíttassanak. Tagadásuk mellett még konokabban megmaradtak, mint ezelőtt s Beczásné szájából a tanuknak a „hunczfut“, „gazember“ szó egy-re folyt.

A heveskedés azonban nem sokat ért, mert a tanuk szemökbe mondták, hogy Beczást megölése előtt folytonosan fenyegették, hogy mérget akartak megétetése végett szerezni, hogy a puská Beczás Lajosé. Leghatásosabb volt a fitosi volt ágyasa vallomása, ki szemébe mondta Beczásnének az előkészületeket, a puskaporszerzést, és hogy Beczásné a fitosít tőle elcsábította, csak hogy vele a tényt végrehajtsa.

Beczás Lajos merészen tagadta, hogy a fegyver (mely elömutatott) az övé lett volna, és csak akkor tört meg, midőn Máté Mózes puskaműves szemébe mondtotta, hogy a fegyvert Beczás Lajos tőle vásárolta, s ezt bizonyítja az, hogy a fegyveren levő egy sárga réz karika alatt a fegyvercső, mint két részből álló, össze van forrasztva s ez a kir. ügyész indítványára meghívott szakértők által igazolva is lett.

A végtárgyalást kir. törvényszéki bíró Szacsavay Sándor kiváló tapintattal vezette s az első napon megtartott alapvégtárgyalás a hallgatóságban azon benyomást tette, hogy a végtárgyalás megtartása talán szükséges sem volt, mert semmi egyéb körülmény nem tárgyalatott, mint a megelőző tárgyaláson, mely 5 év előtt tartatott, de melyre a közönség a mai napig is híven visszaemlékezik. Nem úgy a második napon, midőn az újrafelvétel alkalmával felmerült körülmények jöttek felszínre. Ekkor már a közönség egy része erősen kezdett a vádlottakkal rokonszenvenni, s fel-tűnést keltett, midőn az elnök a bizonyítási eljárás bevégeztével a kir. ügyészt a vég-indítványra felhíván, Drágos Elek királyi ügyész végajánlatát azzal kezdte, hogy „semmi törvényeszerű körülményt sem talál, mely okul szolgálhatna arra, hogy más indítványt tegyen, mint a milyent a köz-vádló az első végtárgyaláson tett.“

A kir. ügyész előadásában a bizonyítékok elosorolásánál a paragraphusokra hivatkozva kérte, hogy Beczás Jánosné és fia Lajos a fitosi Pap Miklós által Beczás János sérelmére elkövetett gyilkosság bűntettében mondassanak ki felbujtóknak, és tekintetbe véve, hogy a bűntett férj-és atyagyilkosság és hogy az ő csábításuk által egy ártatlan ember gyilkossá lett: ítéltesse nek el mindketten életfogytiglani fegyházra.

Védő Künle ügyvéd igen szép és átgondolt beszédet tartott s nem áttalotta bevallani, a mit a végtárgyalás bizonyított, de másrésről úgy tüntette fel a dolgot, mint fitosi Pap Miklós hazugságainak láncolatát, a ki — mint megromlott egyén — látván, hogy bajba keveredett, azt hitte, hogy könnyebben szabadul, ha vádlottakat is bevonja a credoba.

Kérte a védő védeneczei teljes felmentését, vagy legrosszabb esetben a bizonyítékok elégtelenségének kimondását.

A bíróság visszavonulván, másfél órai

tanácskozás után a közönség feszült figyelmé és vádlottak ki-kitörő zokogása között kihirdette az ítéletet, mely szerint vádlottak, Beczás Jánosné és Beczás Lajos, a btk. 69. §. szerinti felbujtásáért 15—15 évi fegyházra ítéltek, melybe a már kiállott büntetés azonban betudatik.

Az ítélet ellen úgy vádlottak, mint a királyi ügyész is, felebbzetek.

Ezen alkalommal — illetékes forrás alapján — azt is kijelentjük, hogy ezen ügyben 1878-ban tartott végtárgyaláskor közvádlóként eljár Bartha Ignác kir. alügyész ur az ügy végtárgyalásában jelenleg azért nem vehetett részt, mert az újrafelvételi nyomozat rendjén igen fontos körülményre mint tanu lett kihallgatva. Az 1871. évi XXXIII. t. cz. 11. §. c) szerint pedig az, ki tanuként valamely ügyben kihallgattatik, azon ügyben közvádlóként, el nem járhat.

Mindenféle.

— **Ráih Károly**, a fővárosi technológiai muzeum szervezésével megbízott kormánybiztos, Kerekes Sámuel m.-vásárhelyi polg. iskolai igazgató és lapszerkesztő társaságában meglátogató K.-Vásárhely városát is, hol Molnár Józsiás városi képviselő és közig. bizottsági tag vendége volt. A látogatás célja a székely ipar tanulmányozása volt. Épen vásáros nap lévén, bő alkalma nyílt a k.-vásárhelyi ipar minőségéről meggyőződést szerezni. Nagy érdeklődéssel nézte végig iparczikkeinket s többféle bevásárlásokat tett. Délután 4 órakor érkekezlet volt a tanácskázánál, hol a városi képviselőtestület nagy része és igen sok iparos általános érdeklődés között hallgatta végig a kormánybiztos ur magvas beszédét. A beszédet tér szűke miatt csak a jövő számunkban adhatjuk. Az érkekezlet után társas vacsora volt a Tóth István-féle „Vendégszerető kert“-ben.

— **Kossuth Lajos** nagy hazánkfia nevenapját nagyszámu és diszes közönség ülte meg a Szejke fürdőn is, Udvarhely mellett. A diszesen kivilágított étteremben mintegy 60—65 egyén ült az asztaloknál, hol csakhamar megindult a felköszöntök sora. Az első poharat Orbán Balázs emelte, éltetve a nagy bujdosót, nagy hazaft; majd Dr. Kádbé Ferencz szólott, ugyan csak Kossuth Lajost éltetvén. A lakomát tűzjáték és táncz követte, melyben a társaság a hajnali órákig vigadott. A társaság Kossuth Lajosnak a következő sürgönyt küldötte: „Kossuth Lajosnak, Magyarország kormányzójának, Turin, Itália. Kormányzó ur nevenapján, midőn a Szejke fürdőn összegyűlt társaság kegyeletes ragaszkodását és őszinte hazafias mély tiszteletét tolmácsolnók, kívánjuk, tartsa meg az ég kormányzó urat még számos éveken át jó egészségben, s részeltesse az örömben, hogy eszméinek diadalmát érje.“ — A szép ünnepélyért és buzgó rendezésért Orbán Balázs fűrdőtulajdonost illeti az elismerés és dicséret, ki minden alkalmat siet megragadni, hogy hazafiságának jeleit adja s közönségünknek nemes élvezeteket szerezzen.

— **Vidéki vállalkozók figyelmébe.** Az ojtói államutnak K.-Vásárhelytől Bereczkig terjedő szakaszán újból építendő és kijavítandó 13 áteresz, 2 hid és egy meder zár-gát kivitelének biztosítása iránt szept. 10-én a háromszékmegyei kir. építészeti hivatalnál S.-Szentgyörgyön zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik. Az engedélyezett költségösszeg 10325 frt 61 kr, melynek 5% a vagyis 516 frt 28 kr bánatpénzül az ajánlathoz csatolandó. Az ajánlatok a nevezett hivatalhoz említett nap d. e. 10 órájáig benyújtandók; ugyanott a további feltételek is megtudhatók.

— **A Torjapatak szabályozására** vonatkozó műszaki vélemény a megyei középítészeti hivatal főnöke által Pócsa József főispán kormánybiztos urnak f. hó 29-én benyújtott.

— **Felhívjuk az érdekeltek figyelmét**, hogy az 1870-ik évi XLII. t. cz. 22. §-a értelmében a legtöbb adót fizető megyei bizottsági tagok 1884-ik évre érvényes név-

jegyzékének összeállítását, illetve kiigazítását az igazoló választmány f. évi szept. hó 10. és 11-én d. e. 9 órától d. u. 2 óráig az alispáni irodában tartandó üléseiben fogja végrehajtani. Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik az idézett t. cz. 22. §-ban adott jogkedvezményt igénybe venni ohajtják, hogy a jogosultság alapját képező okmányukat az irt napokon az igazoló választmány előtt mutassák be. A kir. adóhivatalok által összeállított kimutatások az alispáni hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **Zsidóellenes tüntetés.** A mint sepsiszentgyörgyi levelezőnk írja, ott a mult héten zsidóellenes tüntetés volt, mi a „Székely Nemzet“ című lap könyvelőjének bántalmazásában és abban nyilvánult, hogy néhány iparos segéd a zsidó templomba bement és ott az ülöpadolat össze-vissza forgatta. Hogy komolyabb dolog nem történt, az a zsidók türelmes maguk tartásának köszönhető.

— **Altörjái Csiki Ignác** f. hó 27. honn nem létében házába betörték s 16 frt készpénzt és egy véka lisztet elloptak. A tettel gyanúsított Zöldé László csavargó fia a törvényszékhez bekisérte.

— **Árkoson** f. hó 28-án tűz ütött ki, mely egy csúrt elhamvasztott.

— **Csik-Szépvízen** Ambrus Ignác almára éhezett. Miután azonban magának nem termelt, jónak látta onnan venni, a hol van; s ily czélú műveleteinek színterül kiválasztotta drusájának Tamás Ignácnak gyümölcsös kertjét, a honnan a szép piros pofájú almák csábitólag integettek felé. F. hó 25-én este 9 és 10 óra közt, a midőn már minden csendes volt, Ambrus gazda legalkalmasabbnak látta az időt tervének kivitelére. Beosontott tehát a Tamás Ignác kertjébe s egy gereblye segítségével kezdte lecsalogatni a szép érett almákat. A figyelmes házi gazda észrevette a szokatlan zajt s a hivatalan vendégeket elriasztandó, kiabálni kezdett. Miután ennek nem volt eredménye, lekapta fegyverét a falról és lött, — s a lövésre Ambrus Ignác élettelenül rogyott le. A másnap meggyezett törvényszéki bonczolás alkalmával mintegy 60 sebet találtak a szerencsétlen gyümölcstolvaj testében.

— (Beküldetett.) **Gróf Mailáth Kálmán** a „Mailáth család tragédiája“ című röpiratának tiszta jövedelmét a lipót-szentmikulsi tűzkárosultak inségeseinek engedte át.

— **Amerikai anyának fájdalma.** Egy erős egészséges washingtoni koldusasszony arra a kérdésre, hogy miért nem dolgozik, így válaszolt: „A legsúlyosabb csapásért, mely általában érhetett. Egy hét éves v a k fiacskám volt, kivel a lehető legsikeresebben lehetett koldulni. A hálátlan gyermek most egyszerre visszanyerte látóképességét és vonakodik továbbra is vagnak tétetni magát. Mi marad egyéb hátra egy szerencsétlen anyának, a kivel saját gyermeke így bánik, mint magának koldulni?“

— **Furcsa jelenség.** Egy galicziai vasuti hivatalnok következő furcsa jelentést tett illetékes igazgatóságának: „P. B. súlyos sérülést kapott fején. De attól nem kell tartani, hogy amputálni kell. C. szolga a waggon alá került és nyomban meghalt. Különbö ehez hasonló eset mult évben is történt velem, tehát épen nem szokatlan.“

Nyílt számadás.

Cs.-Szentmárton, 1883. aug. 22-én.

Tek. szerkesztő ur!

A helybeli ifjuság a győ.-tekerőpataki tűzkárosultak javára a f. hó 19-én táncmulatsággal összekötött műkedvelői előadást tartott. Engedje meg tks. szerkesztő ur, hogy annak anyagi eredményéről becses lapja útján az érdeklődőket értesíthessem.

Az előadás és táncmulatság alkalmával belépti jegyekért befolyt 31 frt 40 kr. Felülfizetésekből 16 frt 20 kr. Összesen 47 frt 60 kr. Kiadás 34 frt 10 kr. Maradt tiszta jövedelem 13 frt 50 kr, mely összeg illetékes helyre leendő juttatás végett a győ.-szentmikulsi szolgabíró urnak elküldetett.

Ez alkalommal részint a jótékony czél előmozdítása, részint a fiatalság buzgó működése méltánylásul felülfizetni szívesek voltak: Dr. Csiszér Miklós körorvos ur 2 frt, csikszentmártoni kir. járásbíró Márton Ferencz ur 1 frt, Csibi András uzvölgyi m. kir. vámszedő ur 1 frt 70 kr, Dr. Spányik József m. kir. honvéd ezredorvos ur 1 frt, Péterfi Józsefné ő nagysága Csik-Szent-Simonról 1 frt, csik-kozmási Lázár Kajtán ur 1 frt, nagykaszonai Bálint György kántoránitő ur 1 frt, csik-esekefalvi Tódor Dávid ur 1 frt, cs.-kozmási Herink Leó ur

1 frt, cs.-tusnádi Römer Ferencz 1 frt, cs.-szentmártoni Basa Mihályné urasszony 60 kr, Buzás Mihály kerületi esperes ur 50 kr, Kakasi Gyuláné őrsvezetőné asszony 50 kr, Dr. Madár Imre ur 50 kr, k.-altizi Szűcs Károly ur 50 kr, csik-esekefalvi Gábosi Ignác ur 50 kr, csikszentmártoni Bertalan István ur 40 kr, Györgyjakab Róza kisasszony Cs.-Kozmárról 30 kr, Györgyjakab Márton ur K.-Vásárhelyről 30 kr, Benke Sándorné asszony 20 kr, eskekefalvi Miklós Agoston ur 20 kr; összesen 16 frt 20 kr.

A rendező.

Gazdaság és kertészet.

A komlóaratáshoz.

Ismét elérkezvén a komlószedés ideje, nem mulaszthatom el, hogy komlótermelőink figyelmét, a mint azt a mult években is tettem, bizonyos körülményekre fel ne hívjam, melyeknek tekintetbe vétele mulhatlanul fontos úgy a pillanatnyi és közvetlen haszon, mint ezen aránylag új és örvedetes fejlődésnek indult termelési ág jövőjére nézve is. Törekednünk kell ugyanis arra, hogy a magyar komló hírneve, melyért az utolsó években, midőn a komlótermelés nálunk nagyobb lendületet vett, a külfölddel, szerencsére jó eredménnyel, küzdenünk kellett, ne csak hogy csorbat ne szenvedjen, hanem tovább is emelkedjék.

Ilyen emelkedésre épen az ideai viszonyok kedvezők; a külföldi piacokon most ritka a jól conservált komló és az aratás Németországban és Ausztriában nem a legjobb eredményekkel kecsegtet. Mire ügyeljünk tehát most?

Azok nyomán, miket tavalyi felsőzításomban említettem, továbbá a miket a „Nürnbergi Brauer- und Hopfenzeitung“ 67. számában az idén Dr. Pott hoz fel, a következőket ajánlom szorgos figyelembe vétel végett:

1-ször. Várjuk be a dobozok teljes érését. Érettek azok, ha színük sárgás zöld, ha jól csukódtak, a marokban összeszorítva gyantaszzerűen tapadnak és kellemesszaguk.

2-ször. A szedésnél ügyeljünk arra, hogy a dobozok szárai ne legyenek hosszabbak, mint körülbelül 1 1/2 centimeter, de ne is rövidebbek. A dobozok közé levél vagy gaz ne kerüljön, szóval lehetőleg tisztán legyenek szedve.

3-ször. Különtsük el a romlott, rossz színű, esetleg penészes dobozokat.

4-ször. Válogassuk ki, ha csak lehet, a közép nagyságu, 3—3 1/2 hosszú dobozokat, mert ezek értékesebbek, mint a tulságos nagyok, vagy igen kicsinyek, törpék.

5-ször. A szedés, ha csak mesterséges szárítók nem állanak rendelkezésre, száraz időben történjék.

6-ször. A szárítás lehető levegős helyeken eszközöltessék, nádából vagy zsinaghalából készült szárító rámaikon. A frissen szedett komlót ezekre csak vékony rétegekben (egy sor doboz!) szabad tenni. A rámaikon a komlót gyakran meg kell forgatni.

7-ször. A napon szárítani nem szabad.

8-ször. A rámaikon tökéletesen megszáradt komlót nem szabad közvetlen zsákba préselni, mert a dobozok ez által összenor-szoltatnának és elvesztenék lupulin-liszttöket. Szükséges a komlót, mielőtt zsákba tennők, egy ideig rakásban, görékban vagy hasonló helyeken heverni hagyni, hogy kevés nedvességet vehessen fel és hogy a szárítás által erősen kinyílt dobozok ismét becsukódjanak.

Különösen megjegyzendő, hogy a komlót addig nem szabad a szárító rámaikról levenni és rakásba tenni, míg az minden részében tökéletesen ki nem száradt, mert ha nyirkos és száraz komló keverve van egy rakásban, az egész tömeg megvörösödése csaknem kikerülhetlen.

9-szer. Ha a komlót véleményünk szerint tökéletes száraz állapotban tettük légyen is rakásba, mégis szükséges a későbbi ellenőrzés oly módon, hogy kezünket beledugjuk a rakásba. Ha meleget érzünk, a rakást szétbontjuk.

10-szer. A zsákba préselt vagy taposott komló is felmelegedhetik, kivált az első napokban. Az ilyen felmelegedés következményeinek megakadályozására ajánlatik, hogy a zsákokba több helyen vasdrótdarabokat szurjunk. Ezeket többször naponta vegyük ki, tartsuk arcunkhoz, és ha csak legkisebb meleget veszünk észre, a zsákok vágjuk fel.

Budapest, augusztus 20-án.

Dr. Liebermann Leo.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbé Ferencz,
Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Szerkesztői izenetek.

K. K. urnak, Gy.-Szt.-Miklós. Tetszik tudni, hogy a lap hetenkint kétszer — csütörtökön és vasárnap — jelenik meg s így az illető meghívó már elkészült.

L. F. Csik-Szt.-Domokos. Köszönjük.

K. M. Csik-Szt.-Domokos. A míg a szerkesztő haza nem jön, a közlést elhalasztjuk. Különben is feleslegesnek tartjuk az egészet; hisz ha annyi jó embere van, semmi szüksége nincs ily szerzői meglepetésnek.

A. I. urnak. A legnagyobb örömmel adunk helyet a közleménynek, hadd lássa a világ némely szédelgő társulat üzemét.

Nyílt tér.)*

Köszönetnyilvánítás.

Konstantinus Jánosné született Farkas Anna okleveles szülésznő (bába) nőnek f. hó 24-én történt lebetegedése alkalmával működött. Tekintettel nőm nehéz szülésére, úgy a beteg, valamint az újon szülöttel való gyöngéd, tapintatos bánásmódja és szakismereteivel egybekötött szorgalma által a legjobb eredménnyel felelt meg teendőinek s mindnyájunk teljes megelégedését és elismerését érdemelte ki. Ennek folytán nevezett szülésznőt a nagyérdemű közönség pártfogásába legmelegebben ajánlani bátorodom.

Kézdi-Vásárhelytt, 1883. aug. 30-án.

Jantsó Dániel.

*) E rovat alatt megjelent közleményért felelősséget nem vállal a szerk.

Piaci árak		Kézdi-Vásárhely		Csik-Szereda		Gy.-Szt.-Miklós	
		aug. 23.	aug. 22.	aug. 23.	aug. 22.	aug. 18.	aug. 17.
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
Hévíztelep	Buza) tiszta	6	95	6	25	6	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—
	Rózsa) tiszta	4	40	4	50	5	75
	) elegy	—	—	—	—	—	—
	Árpa) tiszta	3	80	4	50	4	50
	) elegy	—	—	—	—	—	—
	Zab	2	80	3	—	3	25
	Törökbuza	5	20	4	75	5	25
	Kása) köles	10	—	10	—	8	50
	) árpa	30	—	—	—	—	—
Közép	Borsó	7	—	5	—	—	—
	Lencse	10	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	6	—	7	—	—	—
	Lenmag	—	—	10	—	—	—
	Kendermag	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	—	—
	Pityóka	1	40	1	50	1	50
	Marhahús	—	40	—	36	—	44
	Disznóhús	—	48	—	40	—	48
	Juhhús	—	24	—	28	—	28
Dunánál	Szalona	—	80	—	80	—	75
	Fagygyu	—	32	—	—	—	40
	Malacz	1	—	1	80	—	95
	Lud	—	80	—	—	—	85
	) fejtér	—	—	—	—	—	—
	) fekete	—	—	—	—	—	—
	Egy pár csirke	—	65	—	65	—	76
	10 tojás	—	20	—	20	—	17
	) fekete	—	—	—	—	—	—
	) fehér	—	—	—	—	—	—

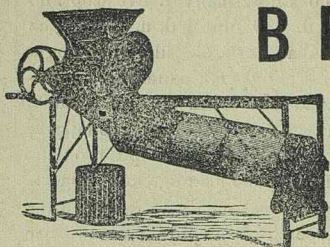
Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén. augusztus 13-án.

Magyar aranyjárdék 6%	119.50
Magyar aranyjárdék 4%	87.80
Magyar papírbárdék 5%	86.55
Magyar vasúti kölcsön	138.55
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	91.50
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	114. —
M. keleti vasúti államköt. III.	98. —
Magyar földterhermentesítési kötvény	99. —
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	98. —
Temes-bánati földterherm. kötvény	99. —
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.75
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	98.75
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	99. —
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	97. —
Magyar nyereségny-sorsjegy kölcsön	113.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	110.25
Osztrák járadék papírban	78.25
Osztrák járadék ezüstben	79. —
Osztrák járadék aranyban	99.25
1860. államsorsjegyek	133.50
Osztrák-magyar bankrészvény	837. —
Magyar hitelbank-részvény	293.75
Osztrák hitelintézet-részvény	293.50
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.65
20 frankos arany	9.49
Német birodalmi marka	58.40
London (2 havi váltókért)	119.80

A brünni kis lutri.

H u z á s a u g u s z t u s 29 - é n.

62. 13. 28. 17. 14.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett

TRIEUR-JEIT

váltható szitákkal.

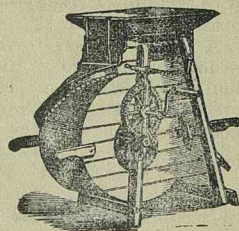
Gabonatisztító rostákat.

Tengeri-morzsolókat.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára.

BUDAPEST. Gyár: külső váci-ut. Raktár: váci-kört 68.

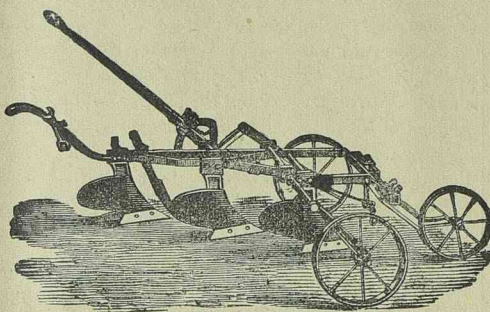
Szabadalmazott

hármasszékű,

közönséges és acél ekéket,

cséplőgép-lemezszitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhöz.

Lyukasztott és hasított lemezeket, malmok, méhészeti és technikai czélokra

JÁRGÁNY-CSÉPLŐGÉPEKET

és minden egyéb gazdasági gépeket.

Továbbá e téren a legújabbat:

Schmid H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva, mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4 láb, 4 hüvelyk magas, 2 láb, 4 hü-

velyk széles, súlya 50 kiló ára 55 frt.

12—20

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Hirdetés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni a helybeli és vidéki nagyérdemű közönséggel, miszerint mint huzamos időn át Kolozsvárt működött

okleveles szülésznő

(bába),

jelenleg lakásomat Kézdi-Vásárhelyre véglegesen áttettem s ezen szakmában lelkiismeretes szolgálatomat tisztelettel bátor vagyok felajánlani. Lakásom a III-ik kerületben (kertmegetti utca, 366. házszám alatt) van. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál fiam Janovits Sándor, borbély.

Konstantinus Jánosné született Farkas Anna.

1—3

Hirdetmény.

A Lieb-féle épületes

beltelek

Gyergyó-Szt.-Miklós legelőnkébb utcájában szabad kézből eladó.

Értekezhetni „Cziffra Ferencz és fiai” czégnél Gyergyó-Szt.-Miklósan.

Cziffra Ferencz és fiai.

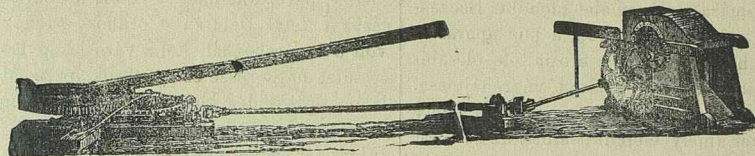
2—6

A kézdivásárhelyi kisegítő pénztár-

egylet 1) elfogad betételeket 6% kamatra. 2) Leszámitol három aláírással jóhitelű váltókat. 3) Kölcsön ad jelzálogra, valamint értékes hitelpapírokra. 4) Elfogad 25 frtos törzsbetételeket 6% kamatra s a nyereség 30 százalékos osztalékára. 5) Eszközül 67 vagy 34 félévi törlesztő kölcsönöket a kisbirtokosok országos földhitelintézetétől, 100 frt értékért 96¹/₂ forint készpénz fizetés mellett. A legnagyobb kölcsön-összeg 10,000 frt, a legkisebb 300 frt.

5—6

Az igazgatóság.

Wass és Riemer.

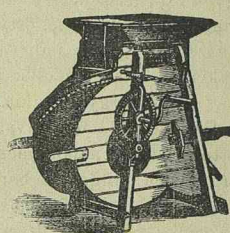
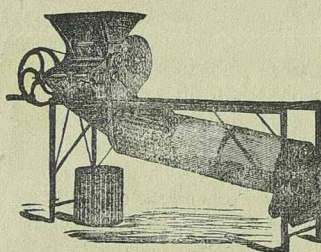
GAZDASÁGI GÉPEK

és

TÜZI FECSKENDŐK

GYÁRI RAKTÁRA

SZÉKELY-UDVARHELYT.

Ajánlják a cséplési időnyre RÉSZLETFIZETÉS mellett:

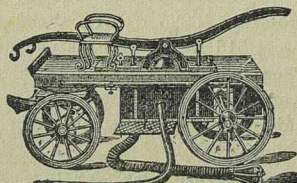
1 kézi cséplőgép teljesen felszerelve	90 frttól 120 frtig
1 két ló erejű cséplőgép fekvő járgánnyal	210 frttól 240 frtig
1 kézi hajtásra is alkalmazható	230 frttól 280 frtig
1 „erejű cséplőgép (szíjhajtásra)	300 frttól 360 frtig
1 Baker-rosta 3 nagyságban	55 frttól 80 frtig
1 konkolyválasztó (trieur)	80 frttól 180 frtig
1 szecskavágó kézhajtásra 2 hosszúságra	36 frttól 50 frtig
1 „nagyobb 4 hosszúságra	55 frttól 80 frtig
1 kukoriczamorzsoló	30 frttól 50 frtig
1 répvágó	28 frttól 60 frtig

Gőzcséplők és malmok, ugyancsak minden nagyobb gazdasági gépekre rendelvényeket a legelőnyösebb feltételek mellett elfogadunk.

Továbbá nagyválasztéku TŰZIFECSKENDŐ raktárunkból:

1 mankós fecskendő	15 frttól 30 frtig
1 taliga	80 frttól 200 frtig
1 kis községi fecskendő	180 frttól 300 frtig
1 nagy községi fecskendő	240 frttól 380 frtig
1 nagy négykerekű fecskendő	300 frttól 600 frtig

Legjobb honi gyártmány 5 évi jótállás mellett.

Midőn jelen hirdetésünket különösen a t. gazdaközönség és a községi előljáróságoknak becses figyelmébe ajánljuk, kérjük szíves megbízásukat.

Kiváló tisztelettel

WASS és RIEMER

18—30